

TANA FRENCH

Suomentanut
Seppo Raudaskoski

»Oikea taidonnäyte.«
The New York Times

TUNKEUTUJA

WSOY

Tana French

TUNKEUTUJA

SUOMENTANUT SEPPÖ RAUDASKOSKI

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Ensimmäinen painos

Englanninkielinen alkuteos

The Trespasser

Copyright © Tana French 2016

Suomenkielinen laitos © Seppo Raudaskoski ja WSOY 2026

ISBN 978-951-0-50181-8

Painettu EU:ssa

Werner Söderström Osakeyhtiö

Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:

tuotevastuu@wsoy.fi

Oonagh'lle

Prologi

ÄITI KERTOI ISÄSTÄ aina tarinoita. Ensimmäisessä muistamasani tarinassa isä oli egyptiläinen prinssi, joka halusi mennä äidin kanssa naimisiin ja jäädä pysyvästi Irlantiin, mutta sitten perhe pakotti hänet palaamaan kotiin ja ottamaan vaimoksi arabialaisen prinsessan. Äiti oli hyvä jutunkertoja. Isän pitkissä sormissa oli ametistisormuksia, he tanssivat tunnelmavalaistuksessa, isä tuoksui joltain miehekkäältä. Minä makasin lakanani alla kuin hieken kastettuna – oli talvi, mutta kaupunki lämmitti vuokratasarin kaikkia kämppiä samalla teholla eikä yläkerrosten ikkunoita saanut auki – ja tungin sen tarinan niin syvälle sisääni kuin pystyin ja pidin sen siellä. Olin vielä ihan pieni. Se tarina piti leukaani pystyssä vuosikaudet, siihen saakka kun olin kahdeksanvuotias ja kerroin sen parhaalle kaverilleni Lisalle, ja hän nauroi niin että perse oli revetä.

Yhtenä iltapäivänä pari kuukautta myöhemmin, kun tapaus ei enää niin kirvellyt, marssin keittiöön, panin kädet päättäväisesti lanteille ja tivasin totuutta. Äiti ei häkeltynyt yhtään vaan turautti Fairya pullosta ja kertoi, että isä oli Saudi-Arabiasta tullut lääkäriopiskelija. He tapasivat, koska äiti opiskeli sairaanhoitajaksi – tarinassa oli paljon hienoja yksityiskohtia pitkistä työvuoroista ja väsyneestä hepulinauramisesta ja siitä, kuinka he olivat pelastaneet kahdestaan jonkun auton alle jääneen penskan. Siinä vaiheessa kun äiti sai tietää odottavansa minua, isä oli jo palannut Saudeihin osoitettaan ilmoittamatta. Äiti jätti sairaanhoitajakoulun kesken ja synnytti minut.

Se juttu riitti minulle taas joksikin aikaa. Minä tykkäsin siitä ja aloin jopa suunnitella salaa, että minusta tulisi kouluni ensimmäinen lääkäriksi opiskellut, kun se kerran oli minulla verissä ja kaikkea.

Sitä kesti, kunnes olin kaksitoistavuotias ja sain jostain kolttosesta jälki-istuntoa, ja äiti paasasi, että en saanut päätyä samanlaiseksi kuin hän – ei koulun päättötodistusta eikä loppuikänä toivoakaan muusta kuin siivoushommista minimipalkalla. Olin kuullut samat jutut tuhat kertaa ennenkin, mutta silloin tulin ajatelleeksi, että sairaanhoitajaksi ei pääse opiskelemaan, jos ei ole koulun päättötodistusta.

Kun täytin kolmetoista, ilmoitin synttärikakun takaa äidille, että nyt olen tosissani ja haluan kuulla totuuden. Äiti huokaisi ja sanoi, että olin tarpeeksi vanha kuulemaan totuuden, ja sitten hän kertoi, että isä oli brasilialainen kitaristi, jonka kanssa hän oli seurustellut pari kuukautta, kunnes eräänä iltana isä oli hakannut hänet kämpässään ihan paskaksi. Kun isä nukahti, äiti varasti hänen autonsa avaimet ja ajoi kotiin kuin viimeistä päivää, ja tyhjat sateiset tiet olivat pimeinä ja silmä tykytti tuulilasinpyyhkimien tahtiin. Kun isä soitti perään itkien ja anteeksi pyydellen, äiti olisi ehkä jopa voinut ottaa hänet takaisin – äiti oli silloin kahdenkymmenen – mutta siinä vaiheessa hän tiesi jo odottavansa minua. Hän löi luurin korvaan.

Sinä päivänä päätin, että lähtisin koulun jälkeen lukemaan poliisiksi. En siksi, että olisin halunnut ruveta Kissanaiseksi, joka kostaa kaikille naistenhakkaajille, vaan siksi, että äiti ei osaa ajaa autoa. Tiesin, että poliisikoulu oli jossain muualla kuin Dublinissa. Se oli nopein keksimäni tapa päästä pois äidin kämpästä niin, etten joutuisi niihin loppuiän kestäviin siivoustöihin.

Syntymätodistuksessani lukee *Tuntematon*, mutta kyllä siihen selvittelyyn keinoja on. Vanhoja kavereita ja dna-tietokantoja. Ja olisi minulla ollut keinoja myös jatkaa äidin hiostamista, ja olisin voinut kasvattaa painetta joka kerralla, kunnes olisin saanut hänestä irti jotain mikä on niin likellä totuutta, että voisin jatkaa etsintää sen avulla.

Mutten kysynyt häneltä enää ikinä. Kolmetoistavuotiaana se johtui siitä, että vihasin äitiä verisesti kaikkien niiden vuosien tähden, kun olin muovannut elämäni hänen potaskajuttujensa pohjalta. Vanhempana poliisikoulussa se johtui siitä, että arvelin tietäväni mitä äiti oli tehnyt, ja olin varma että hän oli toiminut viisaasti.

1

JUTTU SAAPUU OSASTOLLE, tai ainakin meille, jäätyneessä aamunkoitteessa keskellä sellaista umpioitunutta tammikuuta, joka saa ihmisen uskomaan, ettei aurinko jaksa enää ikinä raahautua taivaanrannan ylle. Minä ja työparini lopettelemme jälleen yhtä yövuoroa, sellaista jonkalaisia en uskonut murharyhmässä olevankaan: valtava kauhallinen tylsyyttä ja vielä valtavampi typeryyttä, ja niiden päälle vielä lumivyöryllinen paperitöitä. Kaksi nilkkiä päätti huipentaa lauantai-iltansa siihen, että käyttivät kolmannen nilkin päättä tanssimattona – syistä jotka eivät ole selviä kenellekään, eivät edes heille. Etsimme käsiimme kuusi todistajaa, joista jokainen oli koomakännissä, jokainen kertoi eri tarinan kuin muut ja jokainen halusi meidän unohtavan koko murhajutun ja rupeavan selvittämään sitä, miksi hänet itsensä oli heitetty ulos pubista / miksi hänelle itselleen oli myyty huonoa dankkia / miksi tyttö-kaveri oli jättänyt. Siinä vaiheessa kun todistaja numero 6 käski minun selvittää, miksi työkkäri oli lakannut maksamasta hänelle korvauksia, olin jo valmis sanomaan sen johtuvan siitä, ettei noin tyhmää voi luokitella lain mukaan ihmiseksi, ja halusin potkia sen jälkeen koko porukan pihalle, mutta työparini osaa olla minua karsivallisempi, mikä on yksi suurimmista syistä pitää hänestä kiinni. Lopulta saimme neljä todistajanlausuntoa täsmäämään paitsi toisensa myös todistusaineiston kanssa, joten nyt voimme järjestää yhdelle nilkille syytteen murhasta ja toiselle pahoinpitelystä, mikä arvatenkin tarkoittaa, että olemme pelastaneet maailman pahuudelta tavalla, jota en jaksa vaivautua selvittelemään sen tarkemmin.

Olemme luovuttaneet nilkit käsiteltäviksi ja kirjoitamme nyt raporttejamme, jotta ne olisivat siististi pomon pöydällä silloin kun hän tulee töihin. Steve viheltelee pöydän toiselta puolen,

mikä nostattaisi minussa halun tehdä väkivaltaa, jos kyseessä olisi melkein kuka tahansa muu, mutta Stevellä on oikea ote: hän viheltää jotain vanhaa kansansävelmää, jonka muistan hämääväkin hämäämmin jostain lapsuuteni yhteislaulutilaisuudesta, ja vihellys on hiljaista ja hajamielistä ja tyytyväistä; välillä hän vaikenee keskittyäkseen työhön, mutta kun raportin kirjoitus alkaa taas sujua, hän rupeaa jälleen livertelemään vaivattomasti.

Steve, tietokoneiden kuiskaava humina ja ikkunoissa maleksiva talvinen tuuli – vain nuo äänet, ja hiljaisuus. Murharyhmän työtilat ovat Dublinin linnan pihalla, ihan kaupungin ytimessä, mutta meidän talomme on muutaman mutkan päässä niistä hienouksista, joita turistit tulevat katsomaan, ja seinämme ovat paksut; Dame Streetin aamuliikenteen metelikin kantautuu meille vain vaimeana vaatimattomana hurinana. Työpöydille jätetyt lomakkeiden, valokuvien ja muistilappujen kasat näyttävät siltä kuin ne olisivat latautumassa, siltä kuin niissä sykkisi jokin puhkeamistaan odottava toiminta. Korkeiden nostoikkunoiden takaa näkyvä yö ohenee kohti viileää harmaata, ja huone haisee kahvilta ja kuumilta lämpöpattereilta. Jos pystyisin unohtamaan sen, että yövuorot ovat kaikin tavoin perseestä, voisin rakastaa osastohuonetta sellaisina hetkinä.

Minä ja Steve tiedämme kaikki viralliset syyt, joiden takia meille säilytetään yövuoroja. Olemme naimattomia, joten ei ole vaimoja tai aviomiehiä tai lapsia odottamassa kotona, olemme osaston nuorimpia, joten kestämmme väsymystä paremmin kuin ne tyypit jotka odottelevat jo eläkkeelle pääsyä, ja olemme tulokkaita – minäkin, vaikka olen ollut täällä jo kaksi vuotta – joten nielkää vaan, reppanat. Ja mehän nielemme. Täällä on eri juttu kuin univormupuolella, missä voi vain jättää siirtopyynnön, jos pomo on kamala ilkimys. Ei ole mitään toista murharyhmää, johon voisi siirtyä, vaan tämä on se yksi ja ainoa. Jos täällä haluaa olla, ja me kumpikin haluamme, niin sitten pitää ottaa vastaan kaikki mitä vastaan tulee.

Jotkut tyypit ovat oikeastikin töissä siinä murharyhmässä, johon pääsyä minä rupesin tavoittelemaan joskus muinoin. He ovat siinä ryhmässä, jossa taiteillaan veitsenterällä ja pelataan päivät pitkät psykologisia pelejä psykopaattinerojen kanssa ja tiedetään hyvin, että yksikin silmänräpäytys väärässä paikassa voi tietää tappiota

ja uusia ruumiita. Minä ja Steve pääsemme töllistelemaan näitä ovelia psykopaatteja, kun muut pojat taluttavat heitä kuulustelu-huoneisiin, samoihin joissa me lyömme päätämme seinään kaiken maailman unelmapuolisoiden kanssa – pomo heittelee meille lakkaamatta lähisuhdeväkivaltajuttuja, koska hän tietää että ne vituttavat minua. Pään päällä pomppivat ääliöt olivat sentään pientä vaihtelua tähän.

Steve klikkaa Tulosta-nappia, ja printteri alkaa hinkua vaivalloisesti nurkassaan. »Onko sinulla valmista?» hän kysyy.

»Pikapuoliin.» Tarkistan vielä ettei raportissani ole kirjoitusvirheitä, koska en halua, että pomo pääsee höykyttämään niistä.

Steve panee sormet sormien lomaan päänsä yläpuolella ja nojautuu venyttelevästi taaksepäin niin, että tuoli narisee. »Mitenkäs tuoppi? Aamupubit availevat jo.»

»Et ole tosissasi.»

»Juhlistetaan vähän.»

Steve osaa harjoittaa positiivisuuttakin paremmin kuin minä. Voi herra armahda. Tuijotan häntä hetken, jotta hän luopuisi aikeistaan saman tien. »Juhlistetaan mitä?»

Steve hymyilee leveästi. Hän on 33-vuotias, minua vuotta vanhempi, mutta näyttää nuoremmalta. Ehkä se johtuu tuosta koulupojan ruumiinrakenteesta – mies on pelkkää honteloa raajaa ja luisevia hartioita – tai tuosta oranssista tukasta, joka sojottaa vääristä paikoista, tai sitten tuosta kammottavasta hellittämättömästä hyväntuulisuudesta. »Mehän saimme ne kiinni, etkö huomannut?»

»Mummosikin olisi saanut ne kiinni.»

»Varmaan. Ja olisi mennyt sitten kaljalle.»

»Eikös hän ollut juoppo?»

»Täysi spurgu. Minä yritän vaan täyttää hänen saappaansa.» Steve menee printterille ja alkaa lajitella sivuja. »Tule nyt.»

»Ei. Joku toinen kerta.» Minusta ei ole pubiin menijäksi. Minä haluan vain mennä kotiin, käydä lenkillä, lykätä jotain mikroon ja tuhota aivojani paskoilla telkkariohjelmilla, ja sitten nukun vähäsen ennen kuin palaan tähän samaan ruljanssiin.

Ovi kolahtaa auki, ja tarkastajamme O’Kelly työntää päänsä sisään – hän on tullut tapansa mukaan etuajassa, jotta pääsisi

yllättämään mahdolliset torkkujat. Useimmiten hän saapuu hoh-tavan hyvinvoivana, suihkunraikkaana ja irlantilaiselta aamiaiselta tuoksuvana ja kaljulippakampaus viimeistä hiusta myöten ojennuk- sessa. Ehkä hän haluaa hieroa huolitellulla olemuksellaan suolaa haavoihin niille piruparoille, jotka haisevat yövuorolta ja kuivilta Sparin viinereiltä; en tiedä, mutta ainakin se olisi hänen tapaistaan. Mutta tänä aamuna hän näyttää sentään vähän reunoista rispaan- tuneelta – pussit silmien alla ja teetahra paidassa – minkä arvelen jäävän päiväni ainoaksi ilonaiheeksi.

»Moran. Conway», hän sanoo silmäillen meitä epäluuloisesti.
»Onko tullut mitään mielenkiintoista?»

»Katutappelu», minä sanon. »Yksi uhri.» Sama sille, että seuralämä kärsii; oikeasti kaikki poliisit vihaavat yövuoroa siksi, että silloin ei tule ikinä mitään mielenkiintoisia juttuja. Yölläkin voidaan kyllä tehdä joskus korkean profiilin murhia, joilla on mut- kikkaat taustatarinat ja kiehtovat motiivit, mutta ne tulevat ilmi vasta aamulla. Öisin paljastuu vain sellaisia murhia, joiden tekijät ovat humalaisia kusipäitä, ja heidän ainoa motiivinsa on se, että he ovat humalaisia kusipäitä. »Toimitamme raportit teille tässä juuri.»

»Saitte sentään jotain tekemistä. Selvitittekö sen?»

»Jotakuinkin. Hoidamme loput yksityiskohdat tänä iltana.»

»Hyvä», O'Kelly sanoo. »Sitten joudatte hoitamaan tätä.» Hän kohottaa hälytysilmoitusta.

Olen pienen hetken ajan ihan idiootti ja annan toivoni herätä. Kun juttu tulee pomon kautta eikä sihteeri lähetä sitä suoraan osas- tohuoneeseen, tapauksessa on jotain erikoista. Sillä on niin korkea profiili, tai se on niin visainen, tai se vaatii niin suurta hienovarai- suutta, ettei sitä voi antaa tuosta vain sille, joka on listalla seura- vana. Se pitää antaa oikeisiin käsiin. Suoraan pomolta saatu juttu saa koko osastohuoneen humisemaan ja panee pojat suoristamaan selkensä ja valpastumaan. Suoraan pomolta saatu juttu tarkoittaisi, että minä ja Steve olemme vihdoon, vihdoon, päässeet pois koulun- pihan rassukkanurkkauksesta. Olemme päässeet sisäpiiriin.

Joudun puristamaan käteni nyrkkiin, jotten kurottaisi tarttu- maan hälytysilmoitukseen. »Mikä se on?»

O'Kelly tuhahtaa. »Älä Conway ole noin nälkäisen näköinen. Otin tämän pöydältä matkan varrella ja lupasin viedä tämän

yläkertaan, jotta Bernadette säästyy vaivalta. Paikalla olleet kenttämiehet sanovat, että näyttää ilmiselvältä lähisuhdeväkivallalta.» Hän tipauttaa ilmoituksen työpöydälleni. »Sanoin heille, että kiitos vaan mutta minun alaiseni saavat päättää, miltä se näyttää. Ei sitä ikinä tiedä, vaikka teillä kävisi tuuri ja tappaja olisi joku sarjamurhaaja.»

Paskanmarjat, että O’Kelly olisi muka halunnut säästää vaivaa sihteeriltä. Hän toi hälytysilmoituksen itse, koska halusi nähdä ilmeen naamallani. En tartu paperiin. »Päivävuoro aloittaa ihan kohta.»

»Ja te olette vuorossa nyt. Jos sinulla on jotkut kuumat treffit odottamassa, niin viisainta ratkaista tämä kiireesti.»

»Me kirjoitamme vielä raporttejamme.»

»No voi jumalauta Conway, ei niiden tarvitse olla mitään hemmetin James Joycea. Kunhan annatte sen, mitä olette saaneet aikaiseksi. Kannattaa lähteä aikaisin liikkeelle, koska tämä juttu on Stoneybatterissa ja rantakatuja kaivetaan taas auki.»

Painan Tulosta-kuvaketta seuraavassa hetkessä. Steve, mokoma pieni perseennuolija, kietoo jo huivia kaulaansa.

Pomo on vaeltanut tussitaululle, jolla pidetään vuorolistaa, ja katselee sitä silmät sirrillään. Hän sanoo: »Tarvitsette tähän apuvoimia.»

Aistin kuinka Steve toivoo, että pysyisin rauhallisena. »Me selviämme kyllä ilmiselvästä lähisuhdejutusta kahdestaankin», sanon. »Olemme hoitaneet niitä jo ihan tarpeeksi.»

»Ja joku vähän kokeneempi voi opettaa teille, miten ne hoidetaan kunnolla. Miten kauan teiltä kesti selvittää se romanialaistytön tapaus? Viisi viikkoa? Vaikka oli kaksi todistajaa, jotka näkivät että poikakaveri puukotti häntä, ja lehdistö ja tasa-arvosakki huusivat, että nyt on rasismia ja jos se olisi joku irlantilaistyttö, niin oltaisiin jo pidätetty joku –»

»Todistajat eivät suostuneet puhumaan meille.» Steven katse sanoo *Pää kiinni, Antoinette*, mutta liian myöhään. Olen tarttunut syöttiin niin kuin O’Kelly arvasikin.

»Nimenomaan. Ja jos todistajat eivät suostu puhumaan teille tänäänkään, niin haluan sinne jonkun konkarin, joka panee heidät puhumaan.» O’Kelly napauttaa tussitaulua. »Breslin on tulossa päivävuoroon. Ottakaa hänet. Hän osaa käsitellä todistajia.»

Minä sanon: »Breslin on kiireinen mies. Eiköhän hänellä ole parempaakin käyttöä arvokkaalle ajalleen kun paimentaa jotain meidänlaisiamme.»

»No niin on, mutta nyt hän ei pääse teistä eroon. Joten alkää haaskatko hänen arvokasta aikaansa.»

Steve nyökkäilee ja yrittää ajatella minun suuntaani niin paljon kuin keuhkoista lähtee: *Pidä turpa kiinni, voisi käydä paljon paheminkin.* Niin kuin voisikin. Nielaisen seuraavan vastaväitteeni. »Soitan Breslinille matkalta», sanon ja poimin hälytysilmoituksen takintaskuuni. »Hän voi yhyttää meidät siellä.»

»Soitakin. Bernadette ottaa parhaillaan yhteyttä tekniseen tutkintaan ja oikeuslääkəriin, ja pistän hänet myös etsimään teille muutaman tutkinta-avustajan. Mutta ette te tarvitse tähän juttuun avuksi mitään armeijaa.» O'Kelly lähtee ovelle päin ja kauhaisee printtimme matkalta mukaansa. »Ja jos ette halua kuunnella Breslinin kuittailua, niin kaatakaa vähän kahvia koneeseen. Näytätte ihan hirveiltä.»

Dublinin linnan pihavalot palavat yhä, mutta kaupunki on vaalene-massa kohti jotain juuri ja juuri aamun näköistä. Ei sada, mikä on hyvä juttu, sillä jossain tuolla joen toisella puolen meitä voi olla odottamassa kengänjalkia, tai tupakantumppeja joissa on dna-jäämiä. Toisaalta on jäätävän kylmää ja kosteaa – pihavalojen ympärillä on hienot utusädekehät – ja kosteus on sitä lajia joka imeytyy ihmiseen syvälle, kunnes luut ovat kylmemmät kuin ympäröivä ilma. Aamukahvilat ovat avaamassa oviaan; ilma haisee käriseviltä makkaroilta ja bussien pakokaasuilta. »Pitääkö pysähtyä kahville?» kysyn Steveltä.

Hän kietoo kaulaliinaansa tiukemmalle. »Ei helvetissä. Mitä pikemmin päästään sinne ... »

Steve ei jatka lausetta loppuun, koska hänen ei tarvitse. Mitä pikemmin päästään rikospaikalle, sitä enemmän aikaa meillä siellä on ennen kuin opettajan lellikkipoika ilmaantuu näyttämään meille onnettomille pösilöille, miten hommat hoidetaan. En ole oikein varma, miksi enää välitänkään sellaisesta, mutta on jotenkin lohdullista tietää, että Stevekin välittää. Meillä molemmilla on pitkät jalat ja kova kävelyvauhti, ja keskitymme nyt kävelemiseen.

Suuntaamme autohallille. Pääsisimme nopeammin, jos menisimme minun tai Steven autolla, mutta niin ei auta tehdä ikinä. Joissakin kaupunginosissa ei tykätä kytistä, ja jos joku tulee viskomaan minun Audi TT:täni pullolla, niin häneltä menee raaja. Ja joissakin jutuissa – ikinä ei tiedä ennalta missä – omalla autolla meno tietää sitä, että ilmoittaa samalla oman kotiosoitteensa jollekin sekopäiselle väkivaltajengille. Eikä aikaakaan, kun joku sitoo poliisin perheen lemmikkikissan tiiliskiveen, sytyttää yhdistelmän tuleen ja heittää sen ikkunasta läpi.

Minä olen enimmäkseen ratissa. Olen parempi kuski kuin Steve, ja paljon huonompi matkustaja kuin hän, joten kun minä ajan, olemme perille päästäessä paljon paremmalla tuulella. Autohallilla otan naarmuuntuneen valkoisen Opel Kadettin avaimet. Stoneybatter on vanhaa Dublinia, työväen ja työtä välttelevän väen aluetta, joskin seassa on kourallinen juppeja ja myös taiteilijoita, jotka ostivat sieltä kämppiä talousbuumin aikaan kun se oli niin ihanan autenttista seutua, eli toisin sanoen heillä ei ollut varaa ostaa miltään paremmalta alueelta. Toisinaan poliisi tarvitsee auton, joka kääntää päitä. Ei tällä kertaa.

»No voihan perse», sanon samalla kun käännän auton ulos hallista ja panen lämmitintä kovemmalle. »En kykene nyt soittamaan Breslinille. Täytyy ajaa.»

Saan Steven hymyilemään. »Sellainen on aina mälsää. Ja minun pitää lukea hälytysilmoitusta. Eihän meidän auta mennä rikospaikalle ihan tietämättöminä.»

Painan kaasua keltaisissa valoissa, kaivan hälytysilmoituksen taskustani ja viskaan sen hänelle. »Lue menemään. Katsotaan mitä kivaa siellä on.»

Hän silmäilee paperia. »Puhelu tuli Stoneybatterin asemalle kuutta minuuttia yli viisi. Soittaja oli mies, ei kertonut nimeään. Salainen numero.» Eli amatööri, jos hän kuvittelee että salainen numero auttaa häntä. Operaattori toimittaa meille sen muutamassa tunnissa. »Mies sanoi, että osoitteessa Viking Gardens 26 on loukkaantunut nainen. Aseman konstaapeli kysyi, millaisesta loukkaantumisesta on kyse, ja mies sanoi, että nainen on kaatunut ja lyönyt päänsä. Konstaapeli kysyi, hengittääkö nainen, ja mies vastasi, että ei tiedä mutta näyttää pahalta. Konstaapeli rupesi

selittämään, miten elintoimintoja tarkastetaan, mutta mies sanoi, että lähettäkää sinne äkkiä ambulanssi, ja sulki sitten puhelimen.»

»Tuskin maltan odottaa, että pääsen tapaamaan sen miehen», minä sanon. »Häipyi varmaan ennen kuin ketään ehti paikalle?»

»Jo vain. Kun ambulanssi pääsi sinne, ovi oli lukossa eikä kukaan tullut avaamaan. Kenttämiehet tulivat paikalle, mursivat oven ja löysivät olohuoneesta jonkun naisen. Päävammoja. Ensihoitajat vahvistivat, että hän oli kuollut. Asunnossa ei ollut muita, ei merkkejä murtautumisesta, ei merkkejä varkaudesta.»

»Jos se mies kaipasi ambulanssia, miksi hän soitti Stoneybatterin asemalle? Miksei hätänumeroon?»

»Ehkä hän ajatteli, että hätäkeskuksessa pystytään selvittämään hänen puhelinnumeronsa mutta poliisiasemalla ei ole tarvittavaa tekniikkaa.»

»Eli tyyppi on täysi idiootti», minä sanon. »Mahtavaa.» O’Kelly puhui totta rantakaduista: katujen hajallapito-osasto rouhii toista kaistaa katuporalla, ja toinen kaista on muutettu mutkittelevaksi syheröksi, jota ajaessani alan kaivata jotain tieteisjuttujen hävityspistoolia. »Pannaan vilkut päälle.»

Steve kauhoo sinisen hätävilkun penkkiinsä alta, kurottaa ulos ikkunasta ja iskee vilkun kiinni kattoon. Minä käynnistän sireenin. Sillä ei ole paljon vaikutusta. Kuskit ajavat avuliaasti sentin tai pari sivuun, mutta sitten heiltä loppuu tila.

»Voi juma-lauta!» minä sanon. En jaksaisi nyt tällaista. »Miksi kenttämiehet sitten uskovat, että tämä on parisuhdeväkivaltaa? Asuuko siellä joku muukin? Aviomies tai miesystävä?»

Steve silmäilee taas. »Ei sanota.» Toiveikas syrjäkareinen vilkaisu minuun: »Ehkä ne tekivät virheen? Ehkä tämä on sittenkin joku kunnan juttu.»

»Ei vitussa ole. On taas vaan joku saatanan vaimonhakkausjuttu, tai sitten se ei ole edes murha vaan nainen kuoli oikeasti helvetti kaatumiseen niin kuin soittaja sanoi, koska jos juttu olisi edes vähänkään kunnollinen, niin O’Kelly olisi odottanut ihan satavarmasti aamuvuoron tuloa ja antanut tämän Breslinille ja McCannille tai muille nuoleskelijoille – jumalauta!» Jysäytän auton tööttiä nyrkilläni. »Pitääkö minun mennä tuonne pidättämään joku?» Yhtäkkiä joku ruuhkan kärjessä oleva idiootti tajuaa

olevansa autossa ja lähtee liikkeelle; muut siirtyvät pois tieltäni, ja painan tallan pohjaan, käännyn sillalle ja menen Liffeyjoen yli kaupungin pohjoispuolelle.

Rantakatujen ja tietyömiesten jälkeen koittaa äkillinen puoli-hiljaisuus, joka tuntuu valtavalta. Pitkät punatiilisten kerrostalojen ja kauppojen näyteikkunoiden rivit kutistuvat ja pilkkoutuvat talo-rykelmiksi, jolloin valo saa tilaa levitä taivaalle ja matalalla roikkuva pilvipeite muuttuu harmaaksi ja kellertäväksi. Minä sammutan sireenin, ja Steve työntää kätensä ikkunasta ja ottaa vilkun takaisin sisälle. Hän pitelee sitä käsissään – raaputtaa kuvusta rapatahran ja kallistelee sitä nähdäkseen, onko se varmasti puhdas. Hän ei jatka ilmoituksen lukemista.

Minä ja Steve olemme tunteneet toisemme kahdeksan kuukautta ja olleet työparina neljä kuukautta. Tapasimme toisen jutun yhteydessä, silloin kun hän oli vielä ratkaisemattomien rikosten osastolla. Alkuun en tykännyt hänestä – kaikki muut tykkäsivät, enkä luota tyyppeihin joista kaikki tykkäävät, ja sitä paitsi hän hymyili liikaa – mutta asiat muuttuivat nopeasti. Kun saimme jutun ratkaistua, pidin hänestä jo sen verran paljon, että puhuin hänen puolestaan sinä ohikiitävänä hetkenä, kun olin O’Kellyn suosiossa. Ajoitus oli hyvä – en ollut etsiskellyt työparia, sillä tein töitä mieluiten yksin, mutta O’Kelly oli pitänyt yhä kovempaa ääntä siitä, että hänen osastollaan eivät mitkään tietämättömät keltanokat kulje omin päin – enkä ole katunut päätöstä, vaikka Steve onkin rasittavan hyväntuulinen pönttö. Hän tuntuu oikealta valinnalta aina, kun vilkaisen häntä osastohuoneessa pöydän toiselta puolen tai seison hänen rinnallaan rikospaikalla tai istun hänen vieressään kuulusteluhuoneessa. Selvitysprosenttimme on osaston kärki-kastia, sanoo O’Kelly mitä sanoo, ja useimmiten me kyllä käymme sillä juhlistustuopilla. Steve tuntuu ystävältä, tai ainakin joltakin mikä häälyy siinä rajoilla. Mutta totutteleimme yhä toisiimme, eikä meillä ole vielä takeita mistään.

Tunnen häntä kuitenkin jo sen verran, että tiedän milloin hän haluaa sanoa jotain. Kysyn: »No mitä?»

»Älä anna pomon mennä tunteisiin.»

Vilkaisen Steveä; hän katselee minua vakaasti. »Yritätkö sinä sanoa, että minä olen yliherkkä? Siis oikeasti?»

»Ei se ole mikään maailmanloppu, jos hän sanoo että meidän pitää oppia käsittelemään todistajia paremmin.»

Viiletän pitkin sivukatua tuplasti ylinopeutta, mutta Steve tuntee ajotapani niin hyvin, ettei ala pingottaa. Minä olen meistä juuri nyt se, joka puree hampaita yhteen. »No kyllä se helvetti on. Se olisi yliherkkyyttä jos mieltäisin, mitä Breslin tai joku vastaava ajattelee meidän todistajankäsittelytekniikoistamme, mutta en minä siitä välitä. Mutta jos O’Kelly uskoo, ettemme pärjää omin voimin, niin saamme näitä mitättömiä haistapaskajuttuja aina vaan, ja meille pannaan aina vaan joku runkkari vahtijaksi. Sinuako se ei haittaa?»

Steve kohauttaa olkapäitään. »Breslin on tässä pelkkä apumies. Tämä on edelleen meidän juttumme.»

»Mutta kun me emme tarvitse apumiestä. Me tarvitsemme sen, että meidän annetaan vittu tehdä työt rauhassa.»

»Annetaan kyllä. Ennemmin tai myöhemmin.»

»Ai jaa? Milloin?»

Siihen Steve ei tietenkään vastaa. Hidastan vauhtia – Kadett on suunnilleen yhtä ajettava kuin ostoskärryt. Stoneybatterissa käynnistellään sunnuntaiaamua: lenkkeilijät tömistelevät jalkakäytävillä, kyrsiintyneet teinit raahaavat koiria perässään ja mie-tiskelevät maailman epäreiluutta, bilevaatteisiin pukeutunut tyttö harhailee kohti kotia sääret kananlihalla ja kengät kourassa.

Sanon: »En kestä tätä enää pitkään.»

Loppuunpalamisia tulee. Tavallisempia ne ovat ihmiskauppa-puolella ja huumepoliisissa, missä rikostutkijan silmille heitetään samaa inhottavaa paskaa päivästä toiseen eikä millään hänen teoil-laan ole siihen vaikutusta: vaikka kuinka yrittäisi kerätä todisteita, lopulta samat tytöt päätyvät jonkun toisen lieron paritettaviksi ja samat narkkarit ostavat aina vaan samaa kamaa, kauppias vain vaih-tuu. Kun tukkii yhden reiän, paska murtautuu läpi jostain toisesta kohtaa ja jatkaa suihkuamistaan. Sellainen käy poliiseille raskaaksi. Mutta kun murharyhmässä saa pantua jonkun lukkojen taa, kaikki hänen tulevat uhrinsa jäävätkin henkiin. Murhatutkijalla on vastas-saan vain yksi rikollinen kerrallaan eikä koko ihmisluonnon pimeä puoli, ja yhdestä tappajasta voi päästä aina voitolle. Murharyhmän jäsenet jaksavat työssään. Uransa loppuun asti.

Ja joka osastolla jaksetaan paljon pitempään kuin kaksi vuotta.

Minun kaksivuotinen rupeamani on ollut erikoistapaus. Itse jutut eivät ole ottaneet voimille – voisin tutkia peräjälkeen vaikka ihmissyöntiä ja lapsenmurhaa yöunien kärsimättä siitä tippaakaan. Niin kuin sanoin, yhdestä tappajasta voi päästä voitolle. Omasta osastostaan ei niinkään.

Steve tuntee minua sen verran, että hän tietää milloin puheeni eivät ole pelkkää höyryjen päästelemistä. Hetken päästä hän kysyy: »Mitä sinä meinaisit sitten tehdä? Ottaisitko siirron takaisin katoamistapauksiin?»

»En. Vitut niistä hommista.» Minä en lähde menemään uralani taaksepäin. »Yksi vanha koulukaverini on osakkaana turvafirmassa. Isoja keikkoja, eliittiasiakkaitten henkivartiohommia, kansainvälistä touhua eikä mitään myymälävarkaitten jahtaamista Penney'sillä. Kaveri sanoi, että heti kun haluan sieltä töitä ...»

En katso Steveen päin, mutta aistin että hän tarkkailee minua liikkumatta. En saa selvää hänen ajatuksistaan. Steve on hyvä tyyppi, mutta kovasti miellyttämishaluinen. Jos minä häipyisin, hän solahtaisi murharyhmän osaksi saman tien mikäli vain haluaisi. Olisi yksi pojista, saisi hoitaa kunnollisia juttuja ja pääsisi nauramaan muitten mukana, tuosta vaan.

»Tosi hyvät palkat», sanon. »Ja siellä olisi suorastaan plussaa, että on nainen. Moni pomomies haluaa vaimolleen ja tyttärilleen naishenkivartijan. Ja itselleenkin. Ei ole niin huomiota herättävää.»

Steve kysyy: »Meinaatko soittaa hänelle?»

Pysähdyn kadunreunaan Viking Gardensin alkupäässä. Pilvi-pte on rikkoutunut sen verran, että valoa pääsee vuotamaan läpi, ja se peittää kivet ja vinon lyhtypylvään ohuena kalvona. Näin aurinkoista säätä ei ole ollut koko viikolla.

Vastaan: »En tiedä.»

Viking Gardens on minulle ennestään tuttu. Asun kymmenen minuutin kävelymatkan päässä – siksi että tykkään Stoneybatterista, en siksi ettei olisi varaa mihinkään parempaan – ja yksi lenkki-reiteistäni kulkee kadun alkupään ohi. Katu ei ole läheskään niin jännittävä kuin nimensä: pelkkä nuhruihin umpiperä, jonka varrella on viktoriaanisia talorivejä ja heti seinästä alkavia paikkailtuja

jalkakäytäviä. Loivia kivikattoja, pitsiverhoja, kirkkaanvärisiksi maalattuja ovia. Katu on niin kapea, että kaikilla parkkeerauilla autoilla on kaksi rengasta jalkakäytävällä.

Tässä vaiheessa meidän on jo kohtalaisen pakko soittaa Breslinille, koska muuten hän ilmaantuu ensin asemalle ja pomo haluaa tietää, mitä hän siellä tekee. Ennen kuin nousemme autosta, soitan hänen vastaajapalveluunsa – ehkä saamme sen ansiosta vielä muutamana minuutina lisäaikaa, ehkä emme, mutta ainakaan ei tarvitse rupatella hänen kanssaan – ja jätän ääniviestin. Esittelen jutun niin, että se kuulostaa jumalattoman tylsältä, mikä onkin helppo homma, mutta tiedän ettei Breslin siitä lannistu. Hän pitää itseään korvaamattomana tyyppinä, ja hän singahtaa rikospaikalle aina yhtä nopeasti riippumatta siitä, onko kyseessä joku paska lähisuuhdeuttu vai uhrejaan nylkevä sarjamurhaaja, koska hän tietää että uhripolo vain odottaa häntä tilanteen pelastajaksi. »Ei kun menoksi», minä sanon ja heilautan laukkuni olalle.

Talo numero 26 on ihan kadun perällä, ja siellä on jo sulkunauhaa, partioauto ja teknisen tutkinnan valkoinen paku. Sulkunauhan luona norkoileva lapsirykelmä karkaa heti kun näkee meidän tulevan (»Aaaa! Juoskaa!» »Hei neiti, pidätä tuo, se varastaa kaupasta Toffypopseja –» »Vittu turpa kiinni!») mutta meitä tarkkaillaan silti koko matkan ajan. Pitsiverhojen takaa poksahdelee kysymysmerkkejä kuin popcornia.

»Tekisi mieli vilkuttaa», Steve sanoo puoliääneen. »Saanko?»

»Äläpä ole lapsellinen.» Mutta adrenaliinihyökky iskee minuunkin, vaikka kuinka yritän vastustella. Kävelymatka rikospaikalle vaikuttaa rikostutkijaan väistämättä, vaikka keikka olisi sellainen että siitä selviäisi koulutettu simpanssikin – hän muuttuu gladiاتورiksi matkalla areenalle, ja muutaman sydämenlyönnin päässä odottaa taistelu joka saa keisaritkin huutamaan hänen nimeään. Mutta sitten kun rikospaikan näkee, areena ja keisari haihtuvat savuna ilmaan ja olo on paskempi kuin ikinä.

Ovella odottava kenttämies on pelkkä poikanen: pitkä huterannäköinen kaula ja isot korvat, jotka kannattelevat liian isoa lakkia. »Huomenta», hän sanoo ryhtiä hakien ja arpoo samalla, pitäisikö vetää kättä lippaan. »Konstaapeli J. P. Dooley.» Tai jotain sinnepäin. Hänen korostuksensa on niin leveä, että se vaatisi tekstityksen.

»Ylikonstaapeli Conway», sanon kaivellessani hanskoja ja kengänsuojuksia laukustani. »Ja tuo on ylikonstaapeli Moran. Onko täällä näkynyt pyörimässä ketään sellaista, jonka ei pitäisi olla täällä?»

»Noita penskoja vaan.» Penskat pitää puhuttaa, samoin heidän vanhempansa. Näissä vanhoissa kaupunginosissa on sellainen ominaisuus, että asukkaat ovat yhä kiinnostuneita toistensa asioista. Kaikki eivät pidä sellaisesta, mutta me pidämme kyllä. »Ei olla käyty vielä kiertämässä ovelta ovelle, ajateltiin että ehkä te haluatte hoitaa sen omaan tyyliin.»

»Fiksusti ajateltu», Steve sanoo hanskoja käsiinsä vetäessään. »Me panemme jonkun asialle. Miten tuo oli silloin, kun tulitte paikalle?»

Steve nyökkää kohti harmittoman sinisävyistä ulko-ovea, jonka töröttävät säleet kertovat, mistä kohtaa poliisit ovat vääntäneet sen auki. »Se oli kiinni», kenttämies sanoo ripeästi.

»No joo, kyllä minä sen arvasin», Steve sanoo, mutta hän hymyilee niin kuin he olisivat mukana samassa vitsissä eikä ojenna poikaa niin kuin minä olisin ojentanut. »Millä lailla kiinni? Oliko varmuuslukossa, oliko kaksi eri lukkoa, oliko vaan työnnetty kiinni?»

»Ai juu, sori, tuota –» Kenttämies on punehtunut. »On siinä sekä Chubbin että Yalen lukot. Mutta ei se varmuuslukossa ollut. Oli vaan työnnetty kiinni.»

Mikä tarkoittaa, että jos tappaja poistui tätä tietä, hän ei tarvinnut avainta vaan sulki vain oven perässään. »Soiko hälytin?»

»Ei. Siis on täällä kyllä hälyttimet» – kenttämies osoittaa yläpuolellemme seinään kiinnitettyä laatikkoa – »mutta ei niitä oltu pantu päälle. Ei alkaneet hälyttää silloinkaan, kun mentiin sisään.»

»Kiitos», Steve sanoo ja suo pojalle taas hymyn. »Hyvä homma.» Poika lehahtaa tulipunaiseksi. Steve on saanut uuden fanin.

Ovi heilahtaa auki, ja Sophie Miller työntää päänsä esiin. Sophiella on suuret ruskeat silmät ja balettitanssijan kroppa, minkä ansiosta hän näyttää jotenkin elegantilta valkoisissa suojahaalareissakin, ja niinpä moni yrittää vittuilla hänelle, joskaan kukaan ei yritä toista kertaa. Hän on parhaita rikospaikkateknikoita mitä

laitoksella on, ja sitä paitsi me pidämme toisistamme. Kun näen hänet, se on isompi helpotus kuin sen pitäisi olla.

»Terve», hän sanoo. »Johan tekin tulitte.»

»Oli tietöitä», sanon. »Morjens. Mitäs täällä?»

»Näyttää minusta ihan tavalliselta lemmenparin riidalta. Onko sinulla joku etuajo-oikeus näihin juttuihin?»

»Mieluummin näitä kuin jengihommia», sanon. Aistin Steven yllättyneen vilkaisun ja mulkaisen häntä kylmästi takaisin – hän tietää että minä ja Sophie olemme kavereita, mutta hänen pitäisi tietää myös, etten mene ikinä kavereitteni syliin itkemään murharyhmän asioista. »Lähisuhdejutuissa on sentään välillä joku puhehaluinen todistaja. Mennään katsomaan.»

Talo on pieni, ja heti oven takana odottaa yhdistetty olohuone ja ruokasali. Huoneessa on kolme ovea, ja tiedän heti, mikä niistä johtaa minnekin – vasemmalta makuuhuoneeseen, keskeltä keittiöön ja oikealta kylppäriin – koska pohjaratkaisu on sama kuin minun talossani. Sisustus puolestaan on ihan eri maata. Laminaattilattia ja violetti matto, ikkunoissa paksut violetit verhot jotka yrittävät näyttää kalliilta, valkoisella sohvalla taiteellisesti aseteltu violetti viltti, seinällä mitäänsanomattomia painokuvia joissa on violetteja kukkia; huone näyttää siltä kuin se olisi ostettu jonkun sisustussovelluksen kautta, sellaisen johon voi ilmoittaa budjettinsa ja lempivärinsä ja koko hoito toimitetaan seuraavana päivänä pakettiautolla.

Huoneessa vallitsee yhä eilisilta. Verhot ovat kiinni. Katto-lamppu on sammuksissa, mutta vastakkaisissa nurkissa on jalkalamput päällä. Sophien teknikoilla, joista toinen on polvistunut sohvan ääreen keräämään kuituja teipillä ja toinen panoroii hitaasti videokameralla, on kummallakin otsalamput sytytettyinä. Huoneessa on tukahduttavan kuuma, ja siellä tuntuu paistetun lihan ja tuoksukynttilän lemu. Sohvan viereen polvistunut teknikko löyhyttelee haalarinsa rintamusta.

Kaasutakka on päällä, tekohiilet hehkuvat, liekit lepattavat maanisesti kohti ylämmitettyä huonetta. Takka on veistettyä kiveä, samaa mökkimäistä ja mukarustiikkista tyyliä kuin koko soma pikku talokin. Naisen pää retkottaa takaneduskiveyksen kulmaa vasten.

Työ Dublinin murharyhmässä ei ole sitä, mitä Antoinette Conway oli kuvitellut. Ainoa ihminen, joka tuntuu olevan iloinen hänen läsnäolostaan, on hänen työparinsa. Heidän uusien tapauksensa vaikuttaa tyypilliseltä lähisuhdeväkivalta-tragedialta. Kaunis nuori nainen löytyy murhattuna täydellisesti sisustetun kotinsa olohuoneesta, ja poikaystävä on pääepäilty. Tutkimusten edetessä paljastuu kuitenkin, että tapauksessa mikään ei ole tyypillistä. Antoinetten on yhä vaikeampaa luottaa omiin vaistoihinsa, saati sitten kollegoihinsa – ovatko edes murharyhmän motiivit puhtaat?

**»Tana Frenchin ympärille
on syntynyt kulttimainen ihailijajoukko.
Useimmat rikosromaanit vain viihdyttävät,
mutta Frenchin kirjat imaisevat
lukijan täysin maailmaansa.»**

THE NEW YORKER

